

## Pláž

(z němčina přeložila Jana Váňová)

Look at the sea. What does it care about offences?

(James Joyce)

Míč zavadil o mrtvou rybu a děti si s ním už nechtěly hrát. Celé ráno ryba ležela na místě, kam ji v noci vyplavily vlny. Někde na hranici vody a písku. Dost blízko, aby ji bylo vidět, a dost daleko, aby ji člověk mohl ignorovat, kdyby chtěl. Kolem poledne ji vzdouvající se příliv vynesl výš a postupně ji zanášel dál a dál na pláž do blízkosti dětí, které si házely míčem, aby s ním pak kousek popoběhly a za běhu ho zase hodily dál. Ta hra žádné jméno neměla. Byla to taková ta hra, co v prvních prázdninových dnech nějak vzniknou a vydrží až do odjezdu.

Bylo jich pět. Dvojčata Vollmanova s mladším bratrem Sebastianem a Hilberthovy děti. Lisa a Ben. Ten se ve skutečnosti jmenoval Thorben. Při hře viděly děti na dva strakaté slunečníky, pod nimiž podřimovali jejich rodiče. Utábořili se v úpatí dun, které zprvu stoupaly velmi mírně a po několika metrech se zlomily a strmě čnely do výše. Jejich vršky připomínaly hřeben se širokými zuby ze zploštělých vrcholků a proláclin. Zakrývaly pohled na chatky za nimi.

Hilberathovi a Vollmanovi sem přijeli na dva týdny. Znali se přesně rok. Seznámili se na ložské dovolené a letos na ni vyrazili rovnou společně. Monika Hilberathová měla být na mořském vzduchu. S tím přišel její léčitel a navrhl Severní moře. Pro Hilberathovy tím bylo o cíli dovolené rozhodnuto. Několik týdnů nato jim poslali Antje a Walter Vollmanovi e-mail. Psali, že původně naplánovanou dovolenou v Turecku zavrhlí a že by se rádi přidali.

Společně si pronajali domek v přímořském letovisku na belgickém pobřeží blízko Ostende. Hilberathovi přijeli z Kolína nad Rýnem, Vollmanovi z Berlína. Na místě se sešli před týdnem, rozdělili si pokoje, nastěhovali se a domluvili, jak zorganizují potřebné práce. Stanovili, kdo kdy bude mýt nádobí, vařit, uklízet koupelnu a vynášet odpadky. Na ledničku nalepili rozvrh služeb se jmény. „Pořádek musí být. I na dovolené,“ tvrdila Monika Hilberathová a ostatní souhlasili. Dny trávili u moře, ale do vody chodili zřídka. Každé ráno šli po břehu tak dlouho, až minuli všechny rekreanty a našli místo dostatečně vzdálené od posledního ručníku. Walter Vollmann to takhle dělal od začátku. Šel jako první a v ruce pohupoval tyčí slunečníku. Tu pak někde zapíchl do písku a řekl: „Tady. Tady budeme sami pro sebe.“ Tam si pak roztáhli vlastní slaměné rohože a osušky.

Ben se podíval směrem k nim a pak vzhůru na nebe. Už nějakou dobu zkoušel odhadovat co nejpřesněji čas podle polohy slunce. Většinou se nespletl o více než půl hodiny. Slunce stálo vysoko a Benův stín byl krátký. To on hodil míč. Ten teď ležel v písku těsně u rybí hlavy. Kdyby byl míč můj, tak ho tam prostě nechám ležet, pomyslel si. Ale míč patřil jednomu z Vollmanových dvojčat. Začínal si s nimi rozumět. První dny se sice nějaké neshody objevily, ale teď už sdíleli společný pokoj. Dvojčata spala na palandě

a Ben na matraci, kterou přinesli z jiného pokoje a položili na zem. Večer hráli karty. Auta a letadla s vyšším výkonem a objemem motoru přebíjela ta slabší. Tuhle hru s sebou přivezla dvojčata. To ona na něj také začala volat Bene, a od té doby mu dokonce i sestra říkala jenom Bene. Bylo to příjemné, líbilo se mu to víc než Thorben. Po prázdninách mu tak měli říkat i kluci ve třídě.

Bylo mu jedenáct a od září půjde na jinou školu, kde se neznámkuje. To byl nápad jeho mámy. Monika Hilberathová byla sama učitelka, ale už neučila. Jednou při hodině dostala záchvat pláče a od té doby neučila a tvrdila, že hodlá uchránit syna, aby ve škole neskončil jako ona. O vysvědčení Benovi slíbila nový začátek a taky, že dovolená u moře bude začátkem tohoto začátku. O mrtvých rybách u moře se nezmínila, říkal si Ben.

Lisa zařvala, sám by neřekl, že se míč skutálí přesně tak, jak to udělal. Ale stalo se, a když se tam znovu podíval, stále ještě ležel na stejném místě. Simon stál od ryby nejbliže. Měl míč chytit, ale letěl tak vysoko, že to nešlo. „Teď je ten míč jedovatý,“ řekl Simon. „Je hnusný,“ řekla Lisa. „Už si s ním nechci hrát.“ Felix, druhé z dvojčat, se obrátil na Bena. Jako první si dnes svlékl tričko a Ben se zahleděl na jeho miniaturní prsní bradavky připomínající nýty z dřínů a křížek na tenkém koženém řemínku, který nosil na krku. „Pro ten míč musíš ty,“ řekl. „Proč?“ zeptal se Ben. Už při vyslovení toho krátkého slůvka pochopil, že v něm není ani špetka přesvědčivosti. Muselo by bývalo zaznít jinak. Rozhodněji. Tak, aby jeho vlastní otázka zmařila otázku po důvodech, a učinila ji bezpředmětnou. Takhle však stačilo, aby Simon jen řekl, ať pro míč dojde Ben, protože ho házel, a přesně to také řekl.

Ben zavrtěl hlavou. On pro něj nepůjde. Udělal dva kroky stranou a zastavil se. Paty tlačil do měkké země a chodidla šoupal sem a tam, až obě nohy zmizely v písku. Už několik centimetrů pod povrchem písek přestal hřát, při doteku Ben ucítil chlad. „Tak jdeš nebo ne?“ Ben se ani nehnul. Podíval se na moře, pak ke slunci. „Tak už k nám nepatříš,“ řekl Simon po minutě nebo dvou. Ben se dal do pohybu, jako by rozsudek přijal a vzdaloval se. Nohy, které mu máma ráno důkladně natřela krémem na opalování, teď byly až po kotníky potažené jemným písečným povlakem. Snažil se na to soustředit a přitom šel opatrně směrem k mrtvé rybě. „Na mrtvolný jed se umírá.“ Dolehla k němu zezadu slova vyřčená Simonem. Ben se k ostatním obrátil zády, moře se rozprostíralo necelý metr před ním. Od teď už se k vodě nepřibližoval, ale šel podél ní. Když došel přesně do výšky, kde ryba ležela, přinutil se na ni podívat. Největší na zvířeti byla hlava. Do ní ústilo celé tělo. Ještě než odvrátil zrak, všiml si bílého břicha. Šel dál, minul míč i rybu.

Bylo bezvětří a moře působilo navzdory stoupajícímu přílivu klidně. Ben šel na krok přesně s lodí, která plula pomalu po horizontu jako po čáře. Že už k nim nepatřil, samo o sobě ještě žádný pocit nebyl. Zvláštní bylo, že ta myšlenka se pořád vracela, ale pocit to nebyl. Navíc tu byl obraz, který viděl, bylo to dokonce několik obrazů, jdoucích po sobě jako okénka v komiksu, a na nich Simona mlátil lopatkou do týlu. V prvním držel Ben lopatku oběma rukama, v druhém se napřahoval, na třetím zasahoval Simona plnou vervou do týlu, u kořene vlasů kousek nad vyholenou šíjí. Pokaždé, když to dospělo až sem,

vyhrkly Benovi do očí slzy a on si uvědomil, že to, co vnímá nejzřetelněji, je pocit žízně. Když se snažil polknout, měl v krku knedlík, který chtěl mermomocí spláchnout.

Pití měli v tašce rodiče. „Co se děje?“ ptala by se ho máma, kdyby k ní teď přišel. Každé ráno do tašky strčila dva modré chladicí kvádry z mrazáku, aby minerálku udržely co možná nejchladnější. Říkala, že v neperlivé vodě se během hodiny vytvoří bakterie, a čím je tepleji, tím rychleji se rozmnožují. To jí vykládal její léčitel. Jmenoval se Marianu a byl to Ind. Monika Hilberathová s ním mluvila často. Říkala, že má zajímavý životní příběh a Ben ho znal jako knížku, kterou přečetl víckrát než jednou. Marianu pracoval dlouho jako inženýr pro jednu indickou leteckou společnost a před mnoha lety odešel kvůli nějaké ženě do Německa. Tam mu neuznali diplom, ale naštěstí jeho ruce neuměly opravovat jen motory, a tak si zažádal o akreditaci léčitele. Každý, koho jednou léčil, ho doporučoval dál, říkala Benova máma.

Monika Hilberathová se teď už u něj léčila skoro rok. Žádný doktor, u kterého kdy byla, jí nedovedl pomoci, říkala. Doktoři ani nepoznali, co jí chybí. Marianu byl jiný. Nejdříve si důkladně prohlédl její oči a zjistil, že se jí kolem duhovky vytvořil nažloutlý kruh. Existuje mapa oka a ta v Marianuově ordinaci visela na zdi. Každý orgán je přímo propojen s okem a na mapě oka byly oblasti těla zaneseny jako jména zemí. Marianu se pacientům díval do očí a viděl, kde v jejich těle něco není v pořádku. Ta metoda se nějak jmenovala, ale Ben zapomněl jak. Jeho máma o ní hodně vyprávěla. V prvních týdnech, kdy u něj absolvovala léčbu, nemluvila večer o ničem jiném než o Marianuově zázračných schopnostech. To trvalo až do okamžiku, kdy Benův táta prohlásil, že už má plné zuby těch věčných příběhů o zázračném léčiteli. Od té doby o léčbě vyprávěla Benovi, když mu přišla dát dobrou noc a byli spolu sami.

Před prázdninami Marianu poznal, že příčina sklíčenosti, jíž Monika Hilberathová už delší dobu trpí, souvisí s žaludkem a se střevy. Ještě ji vyšetřil pomocí kyvadla a pak ji důrazně vštěpoval, aby dbala na stravu bez choroboplodných zárodků. Jednou večer Monika zapomněla dát chladicí vložky do mrazicího boxu a druhý den odmítala jít na pláž. Nechtěla pít vodu ohřátou sluncem. A tělo nesmělo za žádných okolností dehydrovat. Léčitelova slova byla stébla slámy, světlo uprostřed noci. Byla její jedinou nadějí, musela se brát vážně. „Co s tebou není v pořádku, je, že s tebou něco není v pořádku,“ řekl Benův táta.

„Co se děje?“ ptala by se Benova máma, kdyby k ní přišel, a Ben by odpověděl, že má žízeň a že přišel jen proto, aby se trochu napil. Lhal by, a proč ne? Neřekla mu, že na pláži jsou mrtvé ryby a teď si byl jistý, že to ve skutečnosti je jen začátek a že je tu ještě spousta dalších věcí, o nichž neměl ani potuchy. Zůstal stát jako před propastí. Kdyby udělal další krok, zřítíl by se. Sedl si na písek do tureckého sedu a pozoroval loď, jak mizí z dohledu. Z dálky připomínal míč červenou skvrnu v písku. Hra, kterou hráli, už neexistovala. Ostatní si došli pro lopatky a stavěli hráz proti přílivu. Jedno z dvojčat se otočilo směrem k němu a pak zase rychle zpátky. V dálce na pláži a ve vodě teď panoval živý polední ruch, který odsud

působil jen jako pestré hemžení. Ben se znovu podíval nahoru, ke slunci. Obloha zářila světlou modří. V očích ho píchlo. Něco mu to připomnělo. Něco, co bylo důležité a co už ztratilo význam.